

Noc tribádek je u Bezručů velkou oslavou herectví

Mediálně kampaně kolem udělování různých cen za loňský rok by neměly zastínit některé inscenace, herecké výkony a souboje, jež neprávem nebyly mezi laureáty. K takovým patří Divadelní společnost Petra Bezruče v Ostravě. Podařilo se jí vytvořit vpravdě výjimečnou inscenaci: Noc tribádek švédského dramatika Pera Olova Enquista.

Principál společnosti Michal Przebinda, který inscenaci režíroval, má s touto hrou velké zkušenosti. V karlovarském Divadle Dagmar připravil v roce 1993 její českou premiéru a hrál v ní hlavní roli - spisovatele Augusta Strindberga. Komorní drama čtyř postav se odehrává na divadelní zkoušce Strindbergova dramatu Ta silnější, na níž se objeví i sám autor. Je cholerický, nervózní, podrážděný, život se mu nedaří a toto je jediná možnost, jak získat peníze. A tak se udobňuje s herečkou a svou bývalou ženou

Siri von Essen a je ochoten snést i přítomnost její důvěrné přítelkyně Karoliny Marie Davidové, již z hloubi duše pro její lesbické sklony nenávidí. Dokonce bere na milost i herce Vigga Schiweho, jímž jako umělcem i člověkem opovrhuje. Současně však Strindberg nedokáže své mínění potlačit a dává je neustále nadutě najevo. Zkoušku co chvíli přerušuje a vnáší svá osobní témata. Nutí ostatní, aby reagovali, současně chce, aby mlčeli. Uráží je a hned se jim omlouvá. Krutě ironicky, ale i sebeironicky hodnotí každou situaci. Vše dovede k rozkladu. Otevřou se léta zamlčované vztahy a bolesti a umně napsané drama ze Strindbergova života vrcholí jako obecně platná groteskní fraška z intimního života intelektuála v předivě reálného světa, který ho však vlastně příliš nezajímá. Je zahleděn sám do sebe a vše ostatní je pro něj pouze vzrušující intelektuální hra.

Vladimír Čapka vytvořil oby Strindberg jednu z nejúchvatnějších rolí ve svém životě a jeden z nejzajímavějších hereckých výkonů na domácích jevištích v loňském roce. Vřítí se na scénu jako sebevědomý uragán, organizuje každé hnutí, všichni ho musí poslouchat, kořit se mu. Postupně však ztrácí půdu pod nohama, jeho sebejistota získává trhliny, nadutost splaskává a velký umělec se odhaluje ve svých slabostech a poklescích. Obě ženy nad ním získávají vrch, jen naivní pokrytecký Viggo se mu snaží neustále nadbíhat. Čapka se celou inscenací řítí v nesmírném tempu a každé gesto, každý pohyb, byť jen tik ruky či čištění brýlí, hraje s obrovským fyzickým nasazením. Přitom dokáže vystihnout duševní pochody, stavy i jednání a reakce s přesně volenou groteskní nadsázkou, takže ani na okamžik neupadá jeho postava do stereotypu. Má-

lokdy se u nás vidí tak energičtí, do detailu, každým slovem, každou větou propracovaní herecký výkon! Na konci jen divák s úžasem zírá, jak dokonalou studii lidského charakteru - samolibého intelektuálního žárlivce - lze během jednoho představení spatřit.

O stockholmské premiéře Noci tribádek napsal jistý švédský kritik, že "hra je napsána z nitra Strindberga a on sám by to nemohl napsat lépe". Po zhlédnutí inscenace ostravské pak lze - se vším respektem k ostatním hereckým výkonům: Zdeně Przebindowé (Siri), Marcele Čapkové (Karolina) a Vitězslavu Kryškemmu (Viggo) - říci, že Čapkův Strindberg je hrán z nitra děmonem intelektu a tvorbou posedlého člověka a Strindberg sám by to nemohl ztvárnit lépe.

VLADIMÍR HULEC

*Autor je redaktorem
Divadelních novin*

Divadelní společnost Petra Bezruče Ostrava - Per Olov Enquist: Noc tribádek. Překlad František Fröhlich, režie Michal Przebinda, výprava Marta Roszkopfová, hudební spolupráce Norbert Tichý, dramaturgie Karolína Hartová a Petra Kohutová. Psáno z reprízy 25. února.

MFD - 25-3-1999